

Utskottet för utrikesfrågor

2015/2038(INI)

13.4.2016

YTTRANDE

från utskottet för utrikesfrågor

till utskottet för internationell handel

över genomförande av parlamentets rekommendationer från 2010 om sociala och miljömässiga normer, mänskliga rättigheter och företagens ansvar (2015/2038(INI))

Föredragande av yttrande: Godelieve Quisthoudt-Rowohl

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för utrikesfrågor uppmanar utskottet för internationell handel att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- med beaktande av Förenta nationernas vägledande principer om företag och mänskliga rättigheter, OECD:s reviderade riktlinjer för multinationella företag, ILO:s trepartsförklaring om principerna för multinationella företag och socialpolitik, ramverket för den internationella kommittén för integrerad rapportering, de tio principerna i FN:s Global Compact-initiativ samt den vägledande ISO-standard för socialt ansvarstagande (ISO 26000),
 - med beaktande av det franska lagförslaget om vederbörlig aktsamhet, som stöder FN:s vägledande principer, och ordförande Junckers uttalande vid G7-toppmötet 2015,
 - med beaktande av projektet ”Realising Long-term Value for Companies and Investors”, som genomförs inom ramen för FN:s principer för ansvarsfulla investeringar och FN:s Global Compact-initiativ,
- A. Enligt artikel 207 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska EU:s gemensamma handelspolitik föras inom ramen för principerna och målen för unionens yttre åtgärder.
- B. Enligt artikel 21 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) ska EU:s yttre åtgärder utgå från principerna om demokrati, rättsstaten, de mänskliga rättigheternas och grundläggande friheternas universalitet och odelbarhet, respekt för människors värde, principen om jämlikhet och solidaritet samt efterlevnad av FN:s stadga och av folkrätten.
- C. Kopplingen mellan handel och mänskliga rättigheter å ena sidan och sociala och miljömässiga normer å andra sidan har blivit en integrerad del av EU:s ekonomiska och handelsmässiga förbindelser. EU:s politik för mänskliga rättigheter och demokrati i tredjeländer bör även i fortsättningen integreras i unionens övriga utrikesrelaterade politik, inbegripet handelspolitiken. EU bör utnyttja handelspolitiken till att främja målet att inrätta stränga globala normer på området mänskliga och sociala rättigheter, konsumentskydd och miljö.
- D. Handelspolitik och ambitiösa handelsavtal främjar och stärker ett handelssystem som bygger på globala regler. Frågor rörande mänskliga rättigheter bör också beaktas på ett sunt och transparent sätt innan handelsförhandlingar avslutas. FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, tillsammans med alla övriga relevanta instrument, inbegripet främjande av företagens sociala ansvar, syftar till att i högre grad lyfta fram bestämmelser om mänskliga rättigheter i samband med handelspolitiken.
- E. Den 26 juni 2014 antog FN:s råd för mänskliga rättigheter en resolution om inrättandet av en mellanstatlig arbetsgrupp, som fick i uppdrag att inleda en process för att skapa ett internationellt folkrättsligt bindande instrument för reglering av gränsöverskridande företags och andra företags verksamheter.

- F. Handel skulle kunna stärka de mänskliga rättigheterna och vice versa, och näringslivet som är skyldigt att respektera de mänskliga rättigheterna skulle även kunna spela en viktig roll när det gäller att ta fram positiva incitament för att främja mänskliga rättigheter, demokrati, miljönormer och företagens ansvar. EU har spelat en ledande roll i förhandlingarna om och genomförandet av ett antal globala initiativ för globalt ansvar, vilket går hand i hand med främjande och respekt för internationella standarder, bland annat social rättvisa, miljöhållbarhet och respekt för mänskliga rättigheter. Europeiska företag som verkar globalt och fungerar som förebild genom en icke-diskriminerande företagskultur har en långsiktig positiv inverkan på mänskliga rättigheter. Genom att stärka handelsförbindelser som bygger på skydd och upprätthållande av mänskliga rättigheter ökar man den ömsesidiga förståelsen och befäster gemensamma värderingar, såsom rättsstatsprincipen, goda styrelseformer och respekt för mänskliga rättigheter.
1. Europaparlamentet erinrar om att EU förbundit sig att konsekvent främja och respektera mänskliga rättigheter och demokrati i sina förbindelser med tredjeländer på alla sina politikområden, inbegripet handelspolitiken, och i alla sina relevanta externa finansieringsinstrument.
 2. Europaparlamentet rekommenderar därför att EU:s handelsstrategi ska användas som ett verktyg för att främja demokratiska värderingar i tredjeländer. Parlamentet välkomnar därför att man stärker den roll som handelsavtal och program för handelsförmåner spelar som redskap för att främja mänskliga rättigheter, avskaffa tvångsarbete och barnarbete, trygga livsmedelsförsörjningen och rätten till hälsa samt främja hållbar utveckling, stränga säkerhets- och miljökvalitetsnormer och ekonomiska möjligheter för alla.
 3. Europaparlamentet välkomnar den nya strategin ”Handel för alla”, liksom den hänvisning till företagens sociala ansvar som nu inkluderas i EU:s samtliga handelsavtal och övriga bilaterala avtal. Parlamentet uppmanar EU att föreslå lämpliga uppföljningsåtgärder, såsom en klagomålsmekanism, och att hantera eventuella brister i handels- och investeringsavtal samt uppdatera sin lagstiftning om exportkontroller av produkter med dubbla användningsområden.
 4. Europaparlamentet noterar kommissionens insatser för att infria sin utfästelse att inbegripa mänskliga rättigheter och ekonomiska, sociala och miljörelaterade frågor i sina konsekvensbedömningar av lagstiftningsförslag och förslag utan lagstiftningskaraktär, genomförandeåtgärder och handelsavtal. Parlamentet erinrar om att konsekvensbedömningar bör leda till en förstärkning av det skydd av och de mekanismer för mänskliga rättigheter som införts i handelsavtalen och handelspolitiken. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att systematiskt genomföra sådana bedömningar och efterhandsutvärderingar av människorättskonsekvenserna, samt att förbättra deras kvalitet och att göra dem mera heltäckande. Parlamentet är mycket oroat över att kommissionen inte genomförde någon bedömning av människorättskonsekvenserna när det gäller frihandelsavtalet mellan EU och Vietnam, och upprepar sitt stöd för att det genomförs en omfattande bedömning av Vietnam, inbegripet en bedömning av de mänskliga rättigheterna, som en del av efterhandsutvärderingen av detta avtal och som en uppföljning av den bedömning av konsekvenserna för hållbar utveckling som inleddes 2009. Parlamentet välkomnar alla samordningsinsatser på internationell nivå, i synnerhet med kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter, som syftar till att

genomföra alla överenskomna internationella principer och undertecknade avtal på det människorättsliga området.

5. Europaparlamentet upprepar sitt stöd för ett systematiskt införande av människorättsklausuler i internationella avtal, inklusive handelsavtal, mellan EU och tredjeländer. Parlamentet betonar att politisk vilja krävs för att verkställa utfästelser som gjorts av tredjeländer. Parlamentet uppmanar kommissionen att regelbundet rapportera om alla FN-medlemmars genomförande av FN:s vägledande principer för företagande och mänskliga rättigheter. Parlamentet önskar att dessa principer och andra internationella normer för företagens sociala ansvar konsekvent ska lyftas fram av EU:s företrädare i människorättsdialoger med tredjeländer. Parlamentet uppmanar EU att stödja det civila samhället i tredjeländer i arbetet med att bidra till konsekvensbedömningar.
6. Europaparlamentet uppmanar vidare kommissionen att systematiskt övervaka genomförandet av människorättsklausuler samt att regelbundet rapportera till parlamentet om partnerländernas respekt för mänskliga rättigheter. Parlamentet uppmanar även kommissionen att inrätta nödvändiga garantier för att hantera eventuella negativa människorättskonsekvenser av handelsavtal, och att ta hänsyn till bidrag från inhemska rådgivande grupper och gemensamma rådgivande kommittéer, samt att inrätta lämpliga mekanismer för övervakning, klagomål och efterlevnadskontroll, så att det kan säkerställas att företag och investerare respekterar mänskliga rättigheter.
7. Europaparlamentet välkomnar kommissionens insatser för att stödja genomförandet av FN:s riktlinjer för företag och mänskliga rättigheter, FN:s Global Compact-initiativ, OECD:s reviderade riktlinjer för multinationella företag, ILO:s trepartsförklaring om multinationella företag och socialpolitik och den vägledande ISO-standarderna för socialt ansvarstagande (ISO 26000), och även kommissionens samtidiga uppmuntran av, stöd till och övervakning av alla handelspartners efterlevnad av dessa internationella principer. Parlamentet anser att frågan om tillgång till rättsmedel bör lyftas fram i de nationella åtgärdsplanerna och i EU:s strategi inom ramen för FN:s vägledande principer. Parlamentet upprepar vikten av ett effektivt genomförande av dessa principer och av FN:s Global Compact-initiativ. Parlamentet lovordar det arbete som den mellanstatliga arbetsgruppen hittills utfört och uppmanar alla FN-medlemmar, inbegripet EU:s medlemsstater, att konstruktivt engagera sig i förhandlingarna. Parlamentet välkomnar den undersökning om hantering genom rättsmedel av företags grova kränkningar av mänskliga rättigheter som genomfördes av kontoret för FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter.
8. Europaparlamentet välkomnar att det nya allmänna preferenssystemet (GSP) (förordning (EU) nr 978/2012) trätt i kraft den 1 januari 2014. Parlamentet påminner om att partnerländerna är skyldiga att genomföra de 27 centrala internationella konventioner om mänskliga rättigheter och arbetsrättsliga standarder som förtecknas i GSP-förordningen. Parlamentet betonar att kommissionen måste övervaka och rapportera om hur GSP+-förmånstagarna genomfört dessa konventioner. Parlamentet efterlyser en fortsättning av dialogen med GSP+-länderna, eftersom EU på detta sätt kan bidra maximalt till bekämpningen av människorättskränkningar, och vara beredd att upphäva GSP+-förmåner i de allra värsta fallen av kränkningar av mänskliga rättigheter.

9. Europaparlamentet välkomnar att större företags rapportering om mänskliga rättigheter ska ingå i EU:s direktiv om icke-finansiell rapportering, och uppmanar till ett snabbt genomförande av direktivet. Parlamentet stöder OECD:s riktlinjer som ett sätt att lyfta fram bestämmelser om mänskliga rättigheter i samband med handel. Parlamentet betonar i detta avseende vikten av mekanismer för ökad transparens och rättsligt samarbete mellan länder. Parlamentet uppmärksammar rapporteringsramen för FN:s vägledande principer, ”Corporate Human Rights Benchmark” (riktmärkning för mänskliga rättigheter för företag) och målet ”integrerad rapportering”, och uppmanar alla aktörer att efterleva ovannämnda direktiv.
10. Europaparlamentet understryker att EU:s strategi ”Handel för alla” förbinder unionen att ”förstärka initiativ för företags sociala ansvar” och betonar att detta måste innebära nya åtgärder på EU-nivå, inbegripet avtal om en ny EU-åtgärdsplan för företagens sociala ansvar fram till 2020.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att tillämpa de kommande resultaten av projektet ”Realising Long-term Value for Companies and Investors” – som genomförs inom ramen för FN:s principer för ansvarsfulla investeringar och FN:s Global Compact-initiativ – på unionens egen fond, dvs. på Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi), på dess dialog med investerare och till stöd för konceptet en ”hållbar kapitalmarknadsunion”.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	11.4.2016
Slutomröstning: resultat	+: 44 -: 9 0: 3
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Lars Adaktusson, Michèle Alliot-Marie, Nikos Androulakis, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Bas Belder, Goffredo Maria Bettini, Klaus Buchner, James Carver, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Arnaud Danjean, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Iveta Grigule, Richard Howitt, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Afzal Khan, Eduard Kukan, İlhan Kyuchyuk, Ryszard Antoni Legutko, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Andrejs Mamikins, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Demetris Papadakis, Alojz Peterle, Tonino Picula, Kati Piri, Andrej Plenković, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Sofia Sakorafa, Jean-Luc Schaffhauser, Helmut Scholz, Jaromír Štětina, Miguel Urbán Crespo, Ivo Vajgl, Elena Valenciano, Geoffrey Van Orden, Hilde Vautmans, Boris Zala
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Antonio López-Istúriz White, Tokia Saïfi, György Schöpflin, Igor Šoltes, Bodil Valero
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Beatriz Becerra Basterrechea, Georgios Epitideios, Claudiu Ciprian Tănăsescu